

hakediş dosyaları ve ekleri üzerinde yapılan incelemelerde yukarıda anılan Kararname maddesinin beşinci fıkrası gereği yüklenicinin iş programına uymayarak daha fazla iş yapması sonucu işin fiilen yapıldığı aydaki endeksler esas alınarak fiyat farkı hesaplanması gerekirken iş fazlasına uygulama ayından sonraki endekslerin baz alınarak fazla fiyat farkı hesaplanması sonucu kamu zararına sebebiyet verilmiştir

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2017
Dairesi	7
Karar No	332
İlam No	155

Tutanak Tarihi	31.1.2019
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

YAPIM İŞİ FİYAT FARKI:

2016/... ihale kayıt no.lu "...İçmesuyu Hatları Yapım İşİ"ne ilişkin fiyat farkı ödemelerinde; hatalı endekslerin kullanılması sonucu fazla ödemelerin yapılması suretiyle kamu zararına sebebiyet verilmesi iddiası ile ilgili olarak yapılan incelemede;

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar Hakkında Kararnamenin 2'nci maddesinde, 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulanacak fiyat farkının bu esaslara göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Söz konusu Kararnamenin "Tanımlar" başlıklı 4'ncü maddesinde güncel endeks, uygulama ayına ait endeks; temel endeks, ihale tarihinin içinde bulunduğu aya, çerçeve anlaşma ihalelerinde ise münferit sözleşme için teklif vermeye davetin yapıldığı tarihin içinde bulunduğu aya ait endeks; Uygulama ayı ise iş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirilmesi gereken ay olarak tanımlanmıştır.

Kararnamenin fiyat farkı hesabının nasıl yapılacağına ilişkin 5'inci maddesinde;

"(1) Türk parası cinsinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

İn Çn Dn Yn Kn Gn Mn

$$P_n = [a \text{ — } + b_1 \text{ — } + b_2 \text{ — } + b_3 \text{ — } + b_4 \text{ — } + b_5 \text{ — } + c \text{ — }]$$

İ0 Ç0 D0 Y0 K0 G0 M0

(2) Formülde yer alan;

a) F: Fiyat farkını (TL),

b) A_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemleri ve ihzarat miktarlarının sözleşme birim fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), anahtar teslimi götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

c) B: 0,90 sabit katsayısını,

ç) P_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a , b_1 , b_2 , b_3 , b_4 , b_5 ve c değerlerinin ağırlık oranları temsil katsayılarının yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d) a : İşçilik ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

e) b_1 : Metalik olmayan diğer mineral ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

f) b_2 : Demir ve çelik ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

g) b_3 : Katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

ğ) b_4 : Ağaç ve mantar ürünlerinin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

h) b5: Diğer malzemelerin ağırlık oranını temsil eden sabit katsayıyı,

ı) c: Makine ve ekipmana ait amortismanın oranını temsil eden sabit katsayıyı,

ifade eder.

(3) İhale dokümanında gösterilen sabit katsayılar, sözleşmenin uygulanması sırasında hiçbir gerekçe ile değiştirilemez.

(4) Formüldeki temel endeksler (o) ve güncel endeksler (n)'den;

a) İo, İn: İşçilik için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksi Harcama Gruplarına Göre Endeks Sayıları Tablosunun "Genel" sütunundaki sayıyı,

(...)

ifade eder.

(5) Yukarıdaki sayılardan Go ve Gn için idarece; Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yılı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosundan alt sektörler itibarıyla işin niteliği ve gereklerine uygun olan sütun veya sütunlar tespit edilerek hangi sütun veya sütunlardaki sayı veya sayıların kullanılacağıının ihale dokümanında belirtilmesi zorunludur. İdarelerin bu tespiti yapamamaları veya yapmamaları durumlarda ise Go ve Gn endeksleri için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun "ÜFE Genel" sütunundaki sayılar esas alınır.

(6) İdare tarafından, işin niteliğine ve işte kullanılan girdilere uygun biçimde a, b1, b2, b3, b4, b5 ve c için toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde katsayılar belirlenerek ihale dokümanında gösterilir.",

“Uygulama Esasları” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) Bu Esaslara tabi yapım işi ihalelerinde fiyat farkı uygulanabilmesi için, söz konusu işlerin ihalelerine ilişkin idari şartname ve sözleşmelerde, bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacağıının belirtilmiş olması gerekir. Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.

(2) Fiyat farkı uygulanan işlerde, zorunlu nedenler dışında, hakedişlerin uygulama ayından sonraki ayın ilk beş iş günü içerisinde ve uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra düzenlenmesi esastır. Uygulama ayına ait endeksler belli olmadan hakedişin düzenlendiği hallerde, fiyat farkı hesabı hakedişle birlikte yapılmaz, uygulama ayına ait endeksler belli olduktan sonra ayrıca hesaplanır.

(...)”,

“İş Programı ve Ödenek Dilimi” başlıklı 7’nci maddesinde;

“(1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratm ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımım gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur.

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.

(3) Havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde, idarenin izniyle yüklenici tarafından teknik şartlar yerine getirilerek işe devam edilmesi veya yüklenicinin iş programında öngörülenden daha fazla imalat yapması halinde, imalatın fiilen yapıldığı ay esas alınarak, bu dönemde gerçekleştirilen işler için fiyat farkı hesaplanır.

(4) 4735 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep hallerinin gerçekleşmesi veya sözleşmenin ifasının idareden kaynaklanan nedenlerle gecikmesi nedeniyle yükleniciye süre uzatımı verilmiş olması halinde, gerçekleştirilmesi gereken aya göre iş kalemleri ya da iş grupları için uzatılan süre içinde ve bu süreye göre revize edilen iş programına uygun olarak fiyat farkı hesaplanır. Bu kapsamda revize edilen iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde ikinci fıkraya göre işlem yapılır.

(5) İdarenin talebi olmaksızın yüklenici iş programına nazaran daha fazla iş yaparsa, işin fiilen yapıldığı ay esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.”,

“Endeks veya Fiyat Belirlenmeyen Yapım İşlerinde Fiyat Farkı” başlıklı 11’inci maddesinde ise;

“1) İdare tarafından ihale dokümanında fiyat farkı verileceği öngörülmesine rağmen sabit katsayılar ile endekslerin belirlenmediği durumlarda, temel endeks ve güncel endeks olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Üretici Fiyatları Alt Sektörlere Göre Endeks Sonuçları Tablosunun “ÜFE Genel ” sütunundaki sayı esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.” denilmektedir.

2016/...ihale kayıt no.lu hakediş dosyaları ve ekleri üzerinde yapılan incelemelerde yukarıda anılan Kararnamenin 7’nci maddesinin beşinci fıkrası gereği yüklenicinin iş programına uymayarak daha fazla iş yapması sonucu işin fiilen yapıldığı aydaki endeksler esas alınarak fiyat farkı hesaplanması gerekirken, iş fazlasına uygulama ayından sonraki endekslerin baz alınarak fazla fiyat farkı hesaplanması sonucu kamu zararına sebebiyet verilmiştir.

Bu itibarla; 2016/... ihale kayıt no.lu “...İçmesuyu Hatları Yapım İşİ”ne ilişkin fiyat farkı ödemelerinde; hatalı endekslerin kullanılması sonucu fazla ödemenin yapılması suretiyle oluşan

ve ayrıntılarına ekli tablodan görülen toplam ...TL kamu zararının, 12.06.2018 tarih ve ... no.lu muhasebe işlem fişii ile ahizinden mahsuben tahsil edildiği anlaşıldığından ilişilecek husus kalmadığına,

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.